

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 966/2023
19.09.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић, Ирене Вуковић, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Пудар, адвокат из ..., против тужене Основне школе „Славко Родић“ из Банатског Великог Села, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Зрењанину, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3691/22 од 23.11.2022. године, у седници одржаној 19.09.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3691/22 од 23.11.2022. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3691/22 од 23.11.2022. године и пресуда Основног суда у Кикинди П1 50/22 од 21.06.2022. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев којим је тужилца тражила да се обавезе тужена да јој за период од 01.01.2018. године до 31.12.2020. године исплати на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора 153.271,27 динара са законском затезном каматом почев од 29.03.2022. године до исплате, као и износ од 34.146,03 динара на име обрачунате законске затезне камате почев од доспећа сваког појединачног месечног износа до 28.03.2022. године и на име накнаде трошкова за исхрану у току рада (топли оброк) 118.293,75 динара са законском затезном каматом почев од 29.03.2022. године до исплате, као и износ од 29.024,92 динара на име обрачунате законске затезне камате почев од доспећа сваког појединог месечног износа до 28.03.2022. године, као и да јој накнади трошкове парничног поступка са каматом.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилца да туженој накнади трошкове целог поступка од 69.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3691/22 од 23.11.2022. године, одбијена је жалба и потврђена пресуда Основног суда у Кикинди П1 50/22 од 21.06.2022. године, којом је усвојен тужбени захтев у целости и обавезана тужена да тужиљи на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора у временском периоду од 01.01.2018. године до 31.12.2020. године исплати износ од 153.271,27 динара са законском затезном каматом почев од 29.03.2022. године па до исплате, као и износ од 34.146,03 динара на име обрачунате законске затезне камате почев од доспећа сваког појединачног месечног износа па до 28.03.2022. године и на име накнаде трошкова за исхрану у току рада (топли оброк) у временском периоду од 01.01.2018. године до 31.12.2020. године износ од 118.293,75 динара са законском затезном каматом почев од 29.03.2022. године до исплате, као и износ од 29.024,92 динара на име обрачунате законске затезне камате почев од доспећа сваког појединачног износа па до 28.03.2022. године, обавезана тужена да тужиљи накнади настали парнични трошак у износу од 97.962,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате и одбијен предлог тужље за ослобађање од плаћања судске таксе у овој правној ствари.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној у смислу одредбе члана 404. ЗПП.

Према одредби члана 404. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20), у вези члана 92 Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ број 10/23), ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). О дозвољености и основаности посебне ревизије одлучује Врховни суд у већу од пет судија.

Поступајући на основу цитиране законске одредбе, Врховни суд је имајући у виду различиту судску праксу апелационих судова у истој чињеничноправној ситуацији дозволио одлучивање о посебној ревизији тужене.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. ЗПП и нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је у радном односу код тужене на радном месту ... . Тужена је у спорном периоду тужиљи обрачунавала и исплаћивала плату на тај начин што је множила основицу за обрачун плата запослених у основним и средњим школама (коју објављује Влада РС) са коефицијентом сложености послова који је за тужиљу износио 6,30. Пошто је тако добијена висина основне плате, у спорном периоду, била нижа од износа минималне зараде, тужена је тужиљи по потреби вршила корекцију плате до износа минималне зараде. У обрачунским листама плата тужиљи није исказивана као посебна ставка накнада трошкова за исхрану у току

рада и регреса за коришћење годишњег одмора. Висина потраживања је утврђена оценом налаза и мишљења судског вештака за економско-финансијску област, а на основу присуства на раду тужиље и критеријума у Посебним колективним уговорима у комуналној делатности на територији РС, односно оних који се односе на предузећа која се финансирају из буџета.

Имајући у виду наведено, нижестепени судови налазе да тужиљи у спорном периоду нису исплаћиване накнаде на име трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, с обзиром на то да када се коефицијент тужиље помножи са ценом рада, плата није одговарала висини минималне зараде, на основу чега су извели закључак да у коефицијенту за обрачун плате тужиљи нису биле садржане предметне накнаде и из ових разлога су усвојили тужбени захтев у одређеним износима.

Према становишту Врховног суда, ревизијом се основано указује да су нижестепени судови погрешно применили материјално права.

Закон о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/2005... 95/2018), у одредби члана 105. став 3. прописује да се под зарадом сматрају сва примања из радног односа осим примања из члана 14, члана 42. став 3. тачке 4. и 5, члана 118. став 1. тачке 1-4 члана 119, члана 120. тачка 1. и члана 158. тог закона.

Према одредби члана 118. став 1. тачке 5. и 6. истог закона, запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин и на регрес за коришћење годишњег одмора, а висина трошкова из става 1. тачка 5. тог члана, мора бити изражена у новцу (став 2).

Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/2001... 21/2016), прописује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања, поред осталих и за запослене у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Према одредби члана 4. став 1. тог закона, коефицијент плате изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а према ставу 2. истог члана закона, коефицијент садржи додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора. Посебан колективни уговор за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, бр. 21/15 и 99/20), у одредби члана 20. прописује елементе за утврђивање плате тако да се плата утврђује на основу основице за обрачун плата, коефицијента са којим се множи основица, додатка на плату, обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плате у складу са законом (став 1), а уколико је основна плата запосленог, која је утврђена на основу основице за обрачун плата и коефицијента из прописа о коефицијентима за обрачун и исплату плата, за пуно радно време и остварени стандардни учинак, нижа од минималне зараде, основна плата запосленог утврђена на горе описани начин, исплаћује се у висини минималне зараде (став 2).

Оцењујући наводе ревизије, овај суд је сагласан да тужиља има право на топли оброк и регрес, али како је наведена накнада обухваћена кроз коефицијент радног

места и исплаћена кроз плату, то је тужбени захтев неоснован. Наиме, на запослене који плату остварују према Закону о платама у државним органима и јавним установама, примењују се параметри који су унапред одређени од стране Владе Републике Србије и Министарства финансија и односе се на све запослене на идентичан начин, па и у погледу накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. Регулатива обрачуна и исплате плата у установама није истоветна регулативи обрачуна и исплате зараде према правилима која се примењују у општем радно-правном режиму, јер појам зараде у одређеним радним срединама и плате нема јединствено значење, што се директно одражава на различитост услова, начина и обима права на накнаду предметних трошкова. Обрачуном плате запосленима у установама које се финансирају из буџета Републике Србије, применом посебног закона и општег акта, запослени на одређеним радним местима са најнижим коефицијентом, примају плату у нижем износу од минималне зараде и у тој ситуацији вршена је исплата плате до висине вредности минималне зараде. Међутим, исплатом плате у висини вредности минималне зараде не активирају се правила општег радно-правног прописа, према коме запослени који у складу са законом остварује право на исплату минималне зараде има право на увећану зараду и накнаду трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, у смислу одредбе чл. 105. и 118. Закона о раду. Наведени посебни прописи не предвиђају право на накнаду за исхрану и регрес, јер су ове накнаде обухваћене и садржане у коефицијенту за обрачун плата (члан 4. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама), што значи да се иста остварују кроз обрачун и исплату плата. Код овако утврђене чињеничне и правне ситуације, по оцени Врховног суда тужиља нема право на тражене накнаде, јер јој је тужена плату обрачунавала и исплаћивала у складу са утврђеним коефицијентом (у којем су према законској одредби садржани додаци за исхрану и регрес), због чега су пресуде преиначене, а тужбени захтев одбијен као неоснован.

Тужена је успела у поступку, те је тужиља обавезана да јој накнади парничне трошкове применом члана 153, 154, 163. и 165. став 2. ЗПП. Туженој су досуђени одређени трошкови на име ангажовања јавног правобранилаштва на основу одредбе члана 162. ЗПП и обухватају састав одговора на тужбу 6.000,00 динара, састав једног образложеног поднеска 9.000,00 динара и састав две жалбе и ревизије по 18.000,00 динара, према важећим АТ у време предузимања парничних радњи, па је одлучено као у ставу трећем изреке.

На основу члана 416. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Драгана Маринковић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**